

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Природничо-географічний факультет

Кафедра географії

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

КОНСТРУЮВАННЯ АНТРОПОГЕННИХ ЛАНДШАФТІВ

навчальний рік 2022-2023

галузь знань 10 Природничі науки

спеціальність 103 Науки про Землю

предметна спеціальність _____

спеціалізація _____

Додаткова спеціальність/спеціалізація / предметна спеціальність

освітньо-наукова програма Науки про Землю

ступінь вищої освіти доктор філософії

курс 1, 2 семестр 2, 3

**ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри географії
Протокол № 11 від «1» червня 2022 р.**

Завідувач кафедри географії

Денисик Г.І.

«2» червня 2022 р.

Вінниця – 2022 р.

Вступ

Повна назва навчальної дисципліни	Конструювання антропогенних ландшафтів
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії) рівень вищої освіти (восьмий рівень НРК України)
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність Предметна спеціальність Спеціалізація Додаткова спеціальність/спеціалізація /предметна спеціальність	103 Науки про Землю
Освітньо-наукова програма	Доктор філософії в галузі наук про Землю
Семестр вивчення	2, 3-й семестр
Обсяг навчальної дисципліни	8 кредитів ЄКТС, 240 годин (80 аудиторних та 160 самостійної роботи)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Розробник	Проф. Денисик Г.І.
Мова викладання	Українська
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	1. Конструктивна географія 2. Конструктивне ландшафтознавство 3. Прикладне ландшафтознавство 4. Ландшафтна екологія 5. Антропогенне ландшафтознавство 6. Геофізика і геохімія ландшафтів
Додаткові умови	Немає
Обмеження	Немає
Викладач навчальної дисципліни	Проф. Денисик Г.І.
E-mail викладача та контактний телефон	grygden@ukr.net
Профайл викладача (-ів) на сайті кафедри	https://vspu.edu.ua/faculty/geogr/geogr_fiztich.php
Консультації	Консультації: середа, 16.00 – 16.30

1. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання обов'язкової навчальної дисципліни «Конструювання антропогенних ландшафтів» є розкриття методологічних й методичних зasad конструювання антропогенних ландшафтів, визначення принципів та методів конструктивних ландшафтних досліджень, методики оцінки ландшафту, отримати знання про конструювання антропогенного ландшафту як форму організації сучасного ландшафтного простору.

2. Цілі навчання

Основними завданнями вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Конструювання антропогенних ландшафтів» є:

- отримати уявлення про цілі конструювання антропогенних ландшафтів як складової частини регіональної політики й регіонального розвитку;
- ознайомитись із теорією та методологією конструювання антропогенних ландшафтів;
- вивчити історію становлення й розвитку конструювання антропогенних ландшафтів;
- дослідити закони, закономірності, правила й принципи конструювання антропогенних ландшафтів;
- ознайомитись зі змістом понять «антропогенний» та «антропогенно-модифікований ландшафт»;
- отримати знання про стійкість ландшафту як його головної конструктивної характеристики;
- вивчити культурні ландшафти, їх виникнення та завдання;
- дослідити провідні напрями конструктивних ландшафтознавчих досліджень;
- ознайомитися зі змістом картографування в конструюванні антропогенних ландшафтів;
- отримати знання про ландшафтно-екологічне прогнозування в конструюванні антропогенних ландшафтів;
- навчитися прийомів і методів конструювання антропогенних ландшафтів;
- ознайомитись із нормативно-правовим забезпеченням конструювання антропогенних ландшафтів, нормами й стандартами стану ландшафтів та їхніх компонентів;
- отримати уявлення про основні інженерно-географічні та біотехнічні заходи щодо реалізації конструювання антропогенних ландшафтів.

Компетентності

Загальні компетентності

ЗК 1. Креативність, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, в тому числі в міждисциплінарних областях.

ЗК 3. Здатність приймати обґрунтовані рішення, планувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області історії і філософії науки.

ЗК 4. Здатність виявляти, отримувати і аналізувати інформацію з різних джерел, організовувати та керувати інформацією.

ЗК 5. Здатність розробляти та управляти науковими проектами, ініціювати організації досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності з урахуванням фінансування науково-дослідницьких робіт.

ЗК 6. Здатність до участі у роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів з вирішення наукових і науково-освітніх завдань.

ЗК 7. Здатність професійно презентувати результати своїх досліджень.

ЗК 8. Спроможність ефективно працювати в команді, спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань.

ЗК 9. Усвідомлення необхідності та дотримання норм наукової етики, авторського і суміжних прав інтелектуальної власності; сприйняття державної та міжнародної систем правової охорони інтелектуальної власності.

ЗК 10. Здатність здійснювати професійну науково-дослідну та виробничу діяльність

зберігаючи природне та культурне надбання

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність формулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які необхідно вирішити для досягнення мети, оцінювати необхідні ресурси та час для реалізації, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ФК 2. Вміння формалізовувати фахові прикладні задачі в галузі наук про Землю, алгоритмізовувати їх.

ФК 3. Здатність до встановлення природних передумов застосування конкретних модифікацій і методів досліджень природних оболонок Землі, вибору раціональної методики польових і лабораторних робіт та оцінки необхідної точності вимірювань і якості кінцевих побудов, що необхідно підтвердити на прикладі власного дослідження.

ФК 4. Вміння розробляти структурно-логічну схему підготовки фахівців, зі спеціальності 103 «Науки про Землю» за обраною спеціалізацією та підготовки навчальних програм.

ФК 5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати проведених експериментів і досліджень; робити висновки на основі одержаних досліджень, застосовувати їх у науковій та практичній сфері, володіти методами і технологіями обробки просторової інформації, ГІС-технологіями картографування і моделювання, методами побудови комп'ютерних і електронних карт, створювати бази даних і використовувати інтернет-ресурси.

ФК 6. Здатність до побудови чисельних алгоритмів обробки та інтерпретації геоданих на основі аналітичних або стохастичних залежностей, застосування методів математичного моделювання для вирішення прикладних задач з вивчення геосфер Землі.

ФК 7. Вміння обробляти отримані експериментальні дані, встановлювати аналітичні і статистичні залежності між ними і шуканими параметрами на основі застосування стандартних математичних пакетів обробки інформації.

ФК 8. Здатність до здійснення моніторингових досліджень на основі використання матеріалів дистанційних зондувань Землі і геоінформаційних систем і технологій, застосовувати результати досліджень для інформування населення щодо екологічного стану середовища та моніторингових досліджень небезпечних природних процесів.

ФК 9. Вміння розробляти систему експериментальних досліджень для практичного підтвердження теоретичних допущень та реалізувати її у вигляді технологічного процесу.

ФК 10. Володіти навичками використання знань провідних вітчизняних та зарубіжних наукових шкіл, окремих вчених в галузі наук про Землю для трактування результатів власного наукового дослідження.

ФК 11. Вміння користуватись нормативно-правовою базою та організовувати роботи відповідно до галузевих вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці.

ФК 12. Знання і дотримання норм наукової етики і академічної чесності

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знаннями при виконанні науково-дослідницької та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей знань.

ПРН 2. Мати ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії, знання праць провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загально-цивілізаційного процесу.

ПРН 3. Володіти принципами фінансування науково-дослідної роботи, структури кошторисів на її виконання, підготовки запиту на отримання фінансування, складання звітної документації.

ПРН 4. Знати процедуру встановлення інформаційної цінності та якості літературних і фондових джерел.

ПРН 5. Знати принципи організації, форми здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування

активних методик викладання.

ПРН 6. Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей.

ПРН 7. Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань.

ПРН 8. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень в обраній сфері.

ПРН 9. Аналізувати сучасні наукові праці, виявляючи дискусійні та мало досліджені питання, здійснювати моніторинг наукових джерел інформації стосовно досліджуваної проблеми, встановлювати їх інформаційну цінність шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами

ПРН 10. Проводити професійну інтерпретацію отриманих матеріалів на основі сучасного програмного забезпечення з використанням існуючих теоретичних моделей, створювати власні об'єкт-теорії.

ПРН 11. Мати досвід спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю у відповідній галузі наукової та/або професійної діяльності.

ПРН 12. Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометрических баз.

ПРН 13. Професійно презентувати результати своїх досліджень на вітчизняних та міжнародних наукових конференціях, семінарах, мати досвід практичного використання іноземної мови у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.

ПРН 14. Мати досвід роботи в команді, навички міжособистісної взаємодії.

ПРН 15. Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.

ПРН 16. Здійснювати організацію польових і лабораторних досліджень відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці.

ПРН 17. Мати здатність діяти соціально свідомо і відповідально на основі етичних мотивів, приймати обґрунтовані рішення, саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень, здатність мотивувати співробітників та рухатися до спільної мети.

3. Опис та структура навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт
Модуль 1. Головні завдання конструювання антропогенних ландшафтів	
Тема 1. Теоретико-методологічні основи конструювання антропогенних ландшафтів. Об'єкт, предмет, мета конструювання антропогенних ландшафтів. Структура конструювання антропогенних ландшафтів та його місце серед географічних наук. Функції та завдання конструювання антропогенних ландшафтів. Понятійно-термінологічний апарат конструювання антропогенних ландшафтів.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти
Тема 2. Методи та методика конструювання антропогенних ландшафтів. Методика конструювання антропогенних ландшафтів. Методологічні підходи в конструюванні антропогенних ландшафтів. Методи конструювання антропогенних ландшафтів. Кількісні та якісні методи дослідження в конструюванні антропогенних ландшафтів.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти
Тема 3. Передумови виникнення конструювання антропогенних ландшафтів. Конструювання антропогенних ландшафтів як складова частина	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання

<p>сукупності ландшафтознавчих напрямів. Закони, закономірності, правила та принципи конструювання антропогенних ландшафтів. Роль закономірностей у формуванні концептуального підґрунтя конструювання антропогенних ландшафтів.</p>	<p>навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти; поточна модульна робота</p>
Модуль 2. Антропогенна трансформація ландшафтів	
<p>Тема 1. Антропогенна трансформація ландшафтів. Сутність антропогенного та антропогенно-модифікованого ландшафту. Ступінь антропогенної трансформації ландшафтних систем. Природно-господарські територіальні системи. Соціально-економічні функції ландшафтів. Антропогенна регуляція природно-господарських територіальних систем. Концепція антропогенно-природного географічного процесу. Екологічні ризики. Природничо-ресурсний потенціал ландшафту.</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти</p>
<p>Тема 2. Стійкість ландшафтів як головна прикладна характеристика. Поняття стійкості ландшафтних систем. Стабільність і мінливість стійкості природних та антропогенних ландшафтних систем.</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти.</p>
<p>Тема 3. Культурні ландшафти: їх виникнення й завдання. Концепція культурного ландшафту. Сутність культурного ландшафту. Теоретичні та методологічні підходи до вивчення культурного ландшафту. Властивості культурного ландшафту. Функції та організованість у конструюванні культурних ландшафтів. Принципи створення культурних ландшафтів. Конструювання антропогенних культурних ландшафтів. Використання культурного ландшафту.</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти; поточна модульна робота</p>
Модуль 3. Конструювання антропогенних ландшафтів різних класів	
<p>Тема 1. Напрями конструювання антропогенних ландшафтів. Конструювання промислових ландшафтів. Конструювання дорожніх ландшафтів. Конструювання лісових антропогенних ландшафтів. Конструювання водних антропогенних ландшафтів. Конструювання селітебних ландшафтів. Конструювання белігеративних ландшафтів. Конструювання тафальних ландшафтів. Конструювання сільськогосподарських ландшафтів. Конструювання природоохоронних ландшафтів.</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти</p>
<p>Тема 2. Практичні дослідження в конструюванні антропогенних ландшафтів. Меліоративно-ландшафтознавчі дослідження. Ландшафтознавчі дослідження територіальних планувань. Ландшафтознавчі дослідження з ліквідації наслідків аварій на АЕС. Ландшафтознавче обґрунтування ГІС. Картографування в конструюванні антропогенних ландшафтів. Прикладні польові дослідження та картографування ландшафтів. Прикладні стаціонарні та напівстаціонарні дослідження в конструюванні антропогенних ландшафтів. Прикладні дистанційні дослідження в конструюванні антропогенних ландшафтів.</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти</p>

<p>Тема 3. Прогнозування в конструюванні антропогенних ландшафтів. Ландшафтно-екологічне прогнозування в конструюванні антропогенних ландшафтів. Зміст та просторово-часові масштаби прогнозу в конструюванні антропогенних ландшафтів. Основні методи прогнозування в конструюванні антропогенних ландшафтів.</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти; поточна модульна робота</p>
---	--

4. Види навчальних занять і завдань. Інструментарій навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання. *Пояснюально-ілюстративний метод:* повідомлення інформації з використанням різних засобів з подальшим усвідомленням такої інформації та її фіксацією у пам'яті студентів. Найчастіше метод реалізується на лекціях у формі розповіді чи пояснення складного теоретичного та (або) великого за обсягом навчального матеріалу тощо. *Репродуктивний метод:* відтворення і повторення способу діяльності за сформованим динамічним стереотипом дій. Метод є корисним для засвоєння основних понять. *Активні методи навчання:* послідовна й цілеспрямована постановка перед студентами завдань, розв'язуючи які вони активно засвоюють нові знання. *Метод проблемного викладу навчального матеріалу* передбачає створення проблемних ситуацій, надання допомоги студентам у їхньому аналізі з подальшим спільним розв'язанням поставлених завдань. Під час вивчення навчальної дисципліни викладач формує у студентів зразки наукового пізнання та вирішення проблемної ситуації. *Дослідницький метод* спрямований на залучення студентів до самостійного розв'язання завдання наукового характеру з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій. При вивчені навчальної дисципліни студенти можуть виконувати науково-дослідні завдання з подальшим оформленням та оприлюдненням отриманих наукових результатів. При цьому викладач орієнтує студентів на проведення досліджень, долучає до їхньої самостійної організації.

Завдання та види навчальної діяльності будуть виконувати здобувачі, щоб засвоїти матеріал і відпрацювати практичні навички: *відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти; тестування.*

Щоб досягти успіху в засвоєнні навчальної дисципліни необхідно застосовувати м'які навички (soft skills) – комплекс неспеціалізованих, надпрофесійних навичок, які відповідають за успішну участь у робочому процесі, високу продуктивність і, на відміну від спеціалізованих навичок, не пов'язані з конкретною сферою. Також необхідне використання hard skills – професійні навички, які пов'язані з технікою виконання. Дослідник, який навчається будь-якому умінню, здатний доводити дію до автоматизму, оскільки використовує завчасно знайомий шаблон.

5. Система оцінювання

Критеріями ефективності запланованих результатів навчання є глибина знань, дієвість знань, системність та усвідомленість знань. Методами оцінювання запланованих програмних результатів навчання є: поточний контроль на лекційних і лабораторних заняттях (індивідуальне усне і письмове опитування, тестовий контроль, захист лабораторних робіт); підсумковий контроль – усний, екзамен. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг під час складання екзамену (підсумкового контролю) за графіком екзаменаційної сесії. На підсумковий (семестровий) контроль (екзамен) відводиться 30 балів.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету

імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями
<https://vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p2.pdf>:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
A 90-100 балів ВІДМІННО	Студент володіє поняттійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленаому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Студент проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Студент спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Студент проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.	ВИСОКИЙ
B 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Студент володіє поняттійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленаому рівні. Студент володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідній елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	ВИСОКИЙ
C 75-79 балів ДОБРЕ	Студент володіє поняттійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищенному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурзований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Студент усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Студент спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.	ДОСТАТНІЙ
D 60-79 балів ЗАДОВІЛЬНО	Студент володіє поняттійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність студентів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів само розвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
E 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Студент володіє поняттійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Студент володіє поняттійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНИЙ
F 0-34 балів	Студент володіє поняттійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається	

НЕПРИЙНЯТО	несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	
------------	---	--

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни (засоби навчання та інформаційне забезпечення)

Засоби навчання: інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД); система поточного та підсумкового тестування; опорні конспекти лекцій; монографії, посібники; нормативні документи; ілюстративні матеріали; комп’ютерна техніка з підключенням до мережі Internet; програмне забезпечення Microsoft Office, Adobe Acrobat.

Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Основна література

1. Геренчук К. І., Раковська Е. М., Топчієв О. Г. Польові географічні дослідження. Київ: Вища шк., 1975. 248 с.
2. Гродзинський М. Д. Пізнання ландшафту: місце і простір: монографія: у 2-х т. Київ: Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 2005. Т. 2. 503 с.
3. Денисик Г. І. Антропогенне ландшафтознавство. Ч. І.: Глобальне антропогенне ландшафтознавство. Вінниця: ПП «ТД «Едельвейс і К», 2012. 336 с.
4. Денисик Г. І. Антропогенні ландшафти Правобережної України. Вінниця: Арбат, 1998. 292 с.
5. Денисик Г. І., Война І. Н. Висотна диференціація та різноманіття антропогенних ландшафтів. Процеси і явища в антропогенних ландшафтах. Вінниця: Вінницьк. обл. друк., 2013. 188 с.
6. Міллер Г. П. Польове ландшафтне знімання гірських територій. Київ: ІЗМН, 1996. 168 с.
7. Петлін В. М. Конструктивне ландшафтознавство. Львів: ВЦЛНУ ім. Івана Франка, 2006. 357 с.
8. Петлін В. М. Прикладне ландшафтознавство. Київ: ІСДО, 1993. 92 с.
9. Петлін В. М. Теорія природних територіальних систем: у 4-х т. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2016.
10. Рудакевич І. Р. Географічне прогнозування. Тернопіль: Вектор, 2013. 100 с.
11. Шищенко П. Г., Гавриленко О. П. Конструктивно-географічні основи раціонального природокористування. Київ: «Прінт Сервіс», 2015. 395 с.

Додаткова література

1. Адаменко О. М., Приходько М. М. Регіональна екологія і природні ресурси. Івано-Франківськ: Вид-во Таля, 2000. 278 с.
2. Аерокосмічні дослідження геологічного середовища / А. Г. Мичак, В. Є. Філіпович, В. Л. Приходько та ін. Міністерство охорони навколо- лишнього природного середовища України. Державна геологічна служба. Київ. 2010. 246 с.
3. Багатоспектральні методи дистанційного зондування Землі в задачах природокористування / за ред. В. І. Лялька, М. О. Попова. Київ: Наук. думка, 2006. 357 с.
4. Барановський В. А. Еколо-географічний аналіз і оцінювання територій України на основі картографічного моделювання (теорія, методика, практика). Автореф. дис. ... д-ра геогр. наук. Київ, 2001. 31 с.
5. Бучко Ж. І. Естетичні якості ландшафтів у контексті використання та збереження гуманістичного ресурсного потенціалу регіону: Автореф. дис. ... канд. геогр. наук. Чернівці, 2002. 20 с.
6. Варивода Є. О., Садковий В. П. Управління природоохоронними територіями на засадах стратегічної екологічної оцінки: монографія. Харків: НУЦЗУ, 2017. 102 с.
7. Василега В. Д. Ландшафтна екологія: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДу, 2010. 303 с.
8. Васюкова Г. Т., Ярошева О. І. Екологія. Київ: Кондор, 2009. 524 с.
9. Воловик В. М. Основи етнокультурного ландшафтознавства. Вінниця: ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2013. 168 с.
10. Волошин П. Еколо-географічні дослідження урбосистем: аналіз, синтез, прогноз. Сучасні проблеми і тенденції розвитку географічної науки: матеріали міжнар. конф. до 120-річчя географії у Львівському ун-ті (24–26 верес. 2003 р.). Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. С. 74–75.

11. Гавриленко О. П. Геоекологічне обґрунтування проектів природокористування. Вид. 2-е, виправл. і доп. Київ: Ніка-Центр, 2007. 432 с.
12. Гавриленко О. П. Геоекологічний підхід до організації території культурного ландшафту з водогосподарською спадщиною. Наукові записки Вінницького педагогічного університету. Серія. «Географія». 2010. Вип 21. С. 37–44.
13. Гавриленко О. П. Методологія наукових досліджень. Київ: Ніка-Центр, 2008. 172 с.
14. Гардащук Т. В. Концептуальні параметри екологізму. Київ: ПАРАПАН, 2005. 200 с.
15. Дорогунцов С. І., Ральчук О. М. Управління техногенно-екологічною безпекою у парадигмі сталого розвитку: концепція системно-динамічного вирішення. Київ: Наук. думка, 2001. 173 с.
16. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. Державні будівельні норми України 360-92: Наказ Держкоммісто-будування від 17.04.92. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN35002.html. – Назва з монітора.
17. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери / В. С. Кравців, Л. С. Гринів, М. В. Копач, С. П. Кузик. Львів: НАН України – ІРД НАН України, 1999. 78 с.
18. Основи стійкого розвитку: навч. посіб. / за заг. ред. Л. Г. Мельника. Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. 654 с.
19. Петлін В. М. Теорія природних територіальних систем: у 4-х т. Т. 1: Загальнотеоретичні і загальнометодологічні основи природних територіальних систем. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2016 а. 564 с.
20. Царик Л. П. Еколо-географічний аналіз і оцінювання території: теорія та практика (на матеріалах Тернопільської області). Тернопіль: Навч. кн. – Богдан, 2006. 256 с.
21. Шищенко П. Г., Гавриленко О. П. Геоекологічне обґрунтування проектів природокористування. Київ: Альтерпрес, 2014. 414 с.
22. Шлапак А. В. Методика і норми рекреаційного навантаження на луки, болота та ґрунти і ліси прибережних акваторій природно-заповідного фонду. Умань: Дендропарк «Софіївка», 2003 а. 12 с.
23. Шлапак А. В. Методичні рекомендації і норми рекреаційного навантаження на лісові насадження природно-заповідного фонду України. Умань: Дендропарк «Софіївка», 2003 б. 36 с.

Інформаційні ресурси

1. Ландшафтознавство: стан, проблеми, перспективи. Матеріали конференції / Режим доступу: chrome-extension://efaidnbmnnnibrcajpcgclefindmkaj/https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/landscap_konf_2014.pdf
2. Воловик В.М. Ландшафтознавство. Курс лекцій / Режим доступу: chrome-extension://efaidnbmnnnibrcajpcgclefindmkaj/https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/23344/1%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BA_landshaftoznavstvo_2018.pdf
3. П'яткова А.В., Роскос Н.О. Ландшафтознавство: прикладні аспекти / Режим доступу: chrome-extension://efaidnbmnnnibrcajpcgclefindmkaj/http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/29998/1/landscape_studies.pdf

7. Політика викладача (кафедри)

Теми, які студент здає з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (лікарняний тощо).

Несанкціоноване використання довідкових джерел (зокрема й мобільних телефонів планшетів, лептопів тощо) під час виконання контрольних робіт та складання екзаменів заборонені. Водночас дозволяється використовувати мобільні пристрої лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, карантинні заходи, участь в конкурсі студентських робіт, науковій конференції тощо) навчання може відбуватись у он-лайн формі за погодженням з керівником курсу. Відпрацювання пропусків лекційних або лабораторних занять здійснюється у календарні терміни, визначені викладачем (онлайн або офлайн).

Політика регулюється:

1. Положенням про організацію освітнього процесу у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського: <http://www.vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p5.pdf>
2. Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського: <http://www.vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p2.pdf>
3. Положенням про академічну мобільність студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського: <http://www.vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p3.pdf>
4. Положенням про дотримання академічної добродетелі науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського: <http://vspu.edu.ua/content/position/pol7.pdf>
5. Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського:
<https://vspu.edu.ua/content/position/p28.pdf>
6. Положенням про використання європейської кредитно-трансферно-накопичувальної системи у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського:
<https://vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p6.pdf>

8. Перелік питань для підсумкового семестрового контролю (екзамену)

1. Теоретико-методологічні основи конструювання антропогенних ландшафтів.
2. Об'єкт, предмет, мета конструювання антропогенних ландшафтів.
3. Структура конструювання антропогенних ландшафтів та його місце серед географічних наук.
4. Функції та завдання конструювання антропогенних ландшафтів.
5. Понятійно-термінологічний апарат конструювання антропогенних ландшафтів.
6. Методика конструювання антропогенних ландшафтів.
7. Методологічні підходи в конструюванні антропогенних ландшафтів.
8. Методи конструювання антропогенних ландшафтів.
9. Кількісні та якісні методи дослідження в конструюванні антропогенних ландшафтів.
10. Передумови виникнення конструювання антропогенних ландшафтів.
11. Конструювання антропогенних ландшафтів як складова частина сукупності ландшафтознавчих напрямів.
12. Закони, закономірності, правила та принципи конструювання антропогенних ландшафтів.
13. Роль закономірностей у формуванні концептуального підґрунтя конструювання антропогенних ландшафтів.
14. Антропогенна трансформація ландшафтів.
15. Конструювання антропогенних, антропогенно-модифікованих і культурних ландшафтів
16. Сутність антропогенного й антропогенно-модифікованого ландшафту.
17. Ступінь антропогенної трансформації ландшафтних систем.
18. Природно-господарські територіальні системи.
19. Соціально-економічні функції ландшафтів.
20. Антропогенна регуляція природно-господарських територіальних систем.
21. Концепція антропогенно-природного географічного процесу.
22. Екологічні ризики.
23. Природничо-ресурсний потенціал ландшафту.
24. Стійкість ландшафтів як головна прикладна характеристика.
25. Поняття стійкості ландшафтних систем.
26. Стабільність і мінливість стійкості природних й антропогенних ландшафтних систем.
27. Культурні ландшафти: їх виникнення й завдання.
28. Сутність культурного ландшафту.
29. Функції та організованість та конструювання культурних ландшафтів.
30. Конструювання антропогенних ландшафтів різних класів
31. Напрями конструювання антропогенних ландшафтів.

32. Конструювання промислових ландшафтів.
33. Конструювання дорожніх ландшафтів.
34. Конструювання лісових антропогенних ландшафтів.
35. Конструювання водних антропогенних ландшафтів.
36. Конструювання селітебних ландшафтів.
37. Конструювання белігеративних ландшафтів.
38. Конструювання тафальних ландшафтів.
39. Конструювання сільськогосподарських ландшафтів.
40. Конструювання природоохоронних ландшафтів.
41. Практичні дослідження в конструюванні антропогенних ландшафтів.
42. Меліоративно-ландшафтознавчі дослідження.
43. Ландшафтознавчі дослідження територіальних планувань.
44. Ландшафтознавчі дослідження з ліквідації наслідків аварій на АЕС.
45. Ландшафтознавче обґрунтування ГІС.
46. Картографування в конструюванні антропогенних ландшафтів.
47. Прикладні польові дослідження й картографування ландшафтів.
48. Прикладні стаціонарні та напівстаціонарні дослідження в конструюванні антропогенних ландшафтів.
49. Прикладні дистанційні дослідження в конструюванні антропогенних ландшафтів.
50. Прогнозування в конструюванні антропогенних ландшафтів.
51. Ландшафтно-екологічне прогнозування в конструюванні антропогенних ландшафтів.
52. Зміст та просторово-часові масштаби прогнозу в конструюванні антропогенних ландшафтів.
53. Основні методи прогнозування в конструюванні антропогенних ландшафтів.